

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipníky na roky 2024 - 2030

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipníky na roky 2024 - 2030
Územné vymedzenie:	Obec Lipníky
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	23.10.2024
Dátum platnosti	Od 23.10.2024 do 31.12.2030
Verzia ¹	1.0
Publikovaný verejne:	23.10.2024

---

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje

Obsah

Úvod	3
Cieľ dokumentu PHSR obce Lipníky.....	4
Časť A - Analytická časť	7
Geologické a geomorfologické pomery.....	9
Hydrologické pomery	10
Klimatické podmienky a súčasná krajinná štruktúra.....	10
Fauna, flóra a vegetácia	12
Chránené územia.....	12
História obce	14
Vzdelávanie a školstvo.....	17
Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia.....	19
Ľudské zdroje.....	19
Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia.....	25
STEEP analýza	26
Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia	28
SWOT analýza (Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia).....	28
Časť B - Strategická časť.....	33
Ciele a priority (Globálny cieľ, špecifické ciele, priority – hlavné oblasti smerovania podpory) ..	33
Časť C - Programová časť.....	36
Opis rozvojovej stratégie.....	39
Časť D - Realizačná a finančná časť	43
Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR:.....	48
Systém monitorovania a hodnotenia:.....	48
Záver	50
Prílohy PHSR	51
Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR.....	52
Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek a obrázkov.....	53

Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipníky (ďalej len „PHSR“) je základným programovým a výkonným dokumentom spracovaným na lokálnej a čiastočne i regionálnej úrovni. Zohráva kľúčovú úlohu pri plánovaní rozvoja obce a pri využívaní štrukturálnych fondov EÚ pre svoj sociálno – hospodársky rozvoj. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Je strednodobým programovým dokumentom realizačnej fázy na podporu regionálneho rozvoja na úrovni obce s dôrazom na ekonomickú a sociálnu oblasť.

Obsah a základné prístupy k tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja upravuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

PHSR obce Lipníky podporuje regionálny rozvoj na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu a ekonomickú sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie a stimuláciu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý na základe monitorovania bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

PHSR rieši „využitie malého územia na miestnej úrovni“ – v intraviláne obce - § 4 ods. 2 písm. b) zákona EIA. Tento dokument je otvorený, je možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce.

Na vypracovaní tohto dokumentu participovali zainteresované subjekty obce, pričom dôležitú úlohu zohral aj záujem občanov. Tí boli zapojení hlavne do prezentovania svojich návrhov a konkrétnych myšlienok pre ďalší rozvoj a smerovanie obce.

Obsah (osnova) dokumentu PHSR:

- Úvod
- Časť A - Analytická časť
- Časť B - Strategická časť
- Časť C - Programová časť
- Časť D - Realizačná a finančná časť

- Záver
- Prílohy

Cieľ dokumentu PHSR obce Lipníky

Cieľom dokumentu PHSR je vytvoriť trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu obce, ktorá je zameraná na realizáciu sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce s prihliadnutím na dodržanie globálnych cieľov regionálneho vývoja.

Vypracovaním tohto dokumentu splní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky EÚ - princíp programovania, ktorý hovorí, že podpora zo zdrojov EÚ sa viaže na vypracovanie programových dokumentov. Programovým dokumentom na úrovni obce je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Možnosť získať verejné zdroje z rozpočtu EÚ a národného rozpočtu SR je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov do podoby dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce umožní obci zorientovať sa v hlavných oblastiach rozvoja obce, pričom jej budú ponúknuté konkrétne aktivity na ich realizáciu a ďalšie postupy na ich napĺňanie.

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PHSR

Vypracovanie PHSR obce Lipníky je dôležité pre:	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov Európskej únie v rámci aktuálnej výzvy operačných programov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Dosiahnutie využitia strategického plánovania v území obce.
	<ul style="list-style-type: none"> • Lepšiu implementáciu rozvojových aktivít.

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	– Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipníky na roky 2024 - 2030
Forma a riadenie procesu spracovania	– pracovníkmi samosprávy, – s pomocou externých odborníkov - metodická podpora, konzultácie,

	– za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať starosta obce
--	---

Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I /23	II /23	III /23	IV /23	V /23	VI /23	VII /23	VIII /23	IX /23	X /23	XI /23	XII /23
Úvod*												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná a finančná časť												
Záver												

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

Rozpočet obce na rok 2023

Účtovná závierka obce Lipníky r. 2022

Výročná správa obce Lipníky za r. 2022

Web stránka obce Lipníky (<https://www.lipniky.sk/>)

Stratégia CLLD MAS Šafrán s názvom: „Rozvoj Šafránu – Naša priorita“

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na roky 2021-2030

INTEGROVANÁ ÚZEMNÁ STRATÉGIA Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030

Nízko uhlíková stratégia pre rozvoj SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030

Program Slovensko 2021 – 2027

Program rozvoja vidieka SR 2014-2022

Časť A - Analytická časť

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec Lipníky je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Lipníky sú obec v okrese Prešov a patria k najmladším obciam na Slovensku. Obec sa nachádza asi 16 km severovýchodne od mesta Prešov na ceste I. triedy smerom do Vranova nad Topľou. Leží v nadmorskej výške 300 m, v malebnom údolí, ktorým preteká potok Ladianka. Zo severovýchodnej strany ju obkolesujú nízke kopce - výbežky Hanušovskej Pahorkatiny: Mravčie, Zadný Petič a Dubník. Z južnej strany sa v pozadí obce vypínajú hrebene Slanských vrchov.

Adresa: Obec Lipníky, Obecný úrad Lipníky 100, 082 12 Kapušany

Štatutárny zástupca: Ing. Ľubomír Pankuch

Kontaktné informácie

Telefón: 051/ 748 20 20

Mobil: 0903 620 257

Fax: 051/ 7482021

IČO: 00690490

DIČ: 2021302943

E-mail: obeclipniky@gmail.com

Zdroj: www.lipniky.sk; <https://sk.wikipedia.org/wiki/Lipniky>

Obrázok 1 Budova obecného úradu

Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Lipníky

Kód obce:	559971
Názov okresu:	Prešov
Názov kraja:	Prešovský
Štatút:	obec
PSČ:	082 12
Telefónne smerové číslo:	051
Prvá písomná zmienka o obci:	1990
Nadmorská výška obce v m. n. m.:	285
Celková výmera územia obce (ha):	379
Hustota obyvateľstva na km ² :	148,02

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Lipníky>

Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Lipníky

Zemepisná šírka:	49° 02' 50" severnej šírky
Zemepisná dĺžka:	21° 24' 28" východnej dĺžky

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Lipníky>

Obrázok 2 Poloha obce Lipníky

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Lipn%C3%ADky#/map/0>

Tabuľka 6 Spádovosť obce Lipníky

Sídlo matričného úradu	Prešov
Sídlo pracoviska daňového úradu	Prešov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Prešov
Sídlo Okresného súdu	Prešov
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Prešov
Sídlo pracoviska okresného úradu	Prešov
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Prešov

Zdroj: vlastné spracovanie

Obrázok 3 Letecký pohľad na obec Lipníky

Zdroj: OcÚ Lipníky

Geologické a geomorfologické pomery

Geologické zloženie územia, ktoré obklopuje kataster obce Lipníky, ovplyvňujú dva geografické celky: v severozápado - juhovýchodnom smere pretiahnutá depresia, vymodelovaná v menej odolných horninách flyšu a bradlového pásma, Beskydské predhorie a Slanské vrchy sú tvorené vo väčšej miere neogénnymi vulkanitmi.

Zdroj: PHSR obce Lipníky na roky 2016-2023

V predmetnom území zaregistrovaný výskyt dvoch potenciálnych zosuvov. Hodnotené územie patrí do rájónu potenciálne nestabilných až nestabilných území. Územie je citlivé na väčšie antropogénne zásahy. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. V predmetnom území evidujeme geotermálne útvary podzemných vôd v podobe puklinovo-krasových vôd karbonátov stredného a vrchného triasu tektonickej jednotky fatrika.

Zdroj: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy, Nám. L. Štúra 1, 812 35 Bratislava – rezortný orgán (list č. 7003/2024-5.325709/2024)

Hydrologické pomery

Z hydrografického hľadiska územie kraja leží na hlavnom európskom rozvodí. Celé územie obce patrí k úmoriu Čierneho mora, do povodia Bodrogu. Katastrom obce pretekajú štyri menšie vodné toky. Najväčším z nich je potok Ladianka.

Klimatické podmienky a súčasná krajinná štruktúra

Územie regiónu patrí do severného mierneho pásma. Klimatické podmienky regiónu ovplyvňuje morfológicky mnohotvárne územie s vplyvom na podstatné rozdiely v priemerných denných teplotách. Vo vrcholových častiach Slanských vrchov patria do chladnej oblasti (nad 800 m). V okrese vejú severné a severovýchodné vetry. Priemerná ročná teplota sa pohybuje okolo 7 – 9 °C, počet hodín slnečného svitu je 1600. Ročný priebeh teploty je dosť pravidelný. Najteplejší mesiac je júl (22,8 - 23,8°C), najchladnejší je január (-3,6 až -4,3°C). Maximum zrážok je v letných mesiacoch 600 mm, minimum v marci.

Tabuľka 7 Pôdny fond v obci Lipníky v r. 2022

Pôdny fond	Výmera v m ²
Celková výmera územia obce	3 857 932
Poľnohospodárska pôda - spolu	2 438 847
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	680 854

Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	146 646
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	37 096
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	1 574 251
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	1 419 085
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	969 419
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	50 074
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	370 613
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	28 979

Celková výmera územia obce je 385,79 ha, výmera poľnohospodárskej pôdy je 243,88 ha (63,22 %) a nepoľnohospodárskej pôdy 141,91 ha (36,78 %).

Celkovo najvyššie zastúpenie má trvalý trávny porast (TTP), ktorý tvorí až 40,80 % celkovej výmery pôdneho fondu obce Lipníky. Čo sa týka poľnohospodárskej pôdy má s výmerou 157,42 ha najväčšie zastúpenie TTP. Čo sa týka nepoľnohospodárskej pôdy má s výmerou 96,94 ha najväčšie zastúpenie lesný pozemok. V obci nie sú žiadne chmeľnice ani vinice.

Tabuľka 8 Štruktúra pôdnych typov poľnohospodárskych pôd v okrese Prešov

Pôdny typ	Zastúpenie v %
FM - fluvizem	8,34
ČA - čiernica	2,83
ČM - černoziem	0,31
RM - regozem	4,16
HM - hnedozem	3,36
LM - livizem	1,40
KM - kambizem	55,90
PZ - podzol	-
PG - pseudoglej	16,41
RA - rendzina	5,87
OM - organozem	-
SK - slanisko, SC - slanec	-
LI - litozem, RN - ranker	0,07
GL - glej	0,32

KT - kultizem	-
INÉ - litozeme, rankre, rendziny resp. kambizeme a ichkomplexy na zrázoch	1,02

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_infoservis/pt/pt.aspx

Väčšina pôd v okolí obce bola ovplyvnená činnosťou človeka. Ich úrodnosť bola negatívne ovplyvnená najmä zmenou obehu minerálnych látok. Zníženie úrodnosti pôd zavinielo nahradenie prirodzeného hnojiva umelým. Poľnohospodárske pôdy sú alokované hlavne v severozápadnej časti katastra obce. Ďalšie negatíva v oblasti hospodárenia s pôdou sa prejavujú vo forme nesystémových úprav, ako napr. likvidácia rozptýlenej zelene a rekultivácia pôdy, ktoré narušili vodný režim v krajine a podporili negatívny vplyv vodnej a veternej erózie. Rozsiahle plochy sú tiež ovplyvnené kyslými dažďami a prašným spádom.

Fauna, flóra a vegetácia

V oblasti, kde sa obec rozprestiera, sa stretávajú rozličné botanické oblasti: panónska, východokarpatská a západokarpatská. Nižšie časti pohorí zaberajú najmä dubové lesy, vo vyšších častiach Slanských vrchov prevládajú bučiny. Z drevín sa tu vyskytujú vrbý, jelše, topole, brezy a jasene. Zo vzácnych rastlinných druhov tu registrujeme leknovec štítnatý, žerušnicu málokvetú, truskavec obyčajný, korunku strakatú, jesienku obyčajnú, bleduľu jarnú. Lesy sú známe bohatým výskytom húb.

Tunajšia fauna je zastúpená hlavne mnohými druhmi vtákov. V Slanských vrchoch sa vyskytujú dokonca aj sovy a orly. Na nížine je častý výskyt hlodavcov ako piskor, jež a škrečok. V tejto oblasti sa pozornosť venovala výskumu bezstavovcov: motýľov a modlivky zelenej. Tunajšie živočíchy patria tak medzi zástupcov spoločenstiev listnatého a ihličnatého lesa, ako i polí, lúk, vodných tokov, vodných plôch a ich brehov. Bežne sa tu vyskytuje zajac poľný, bažant poľovný, srnec lesný, jeleň lesný, diviak lesný. Zo vzácnych a chránených druhov tu žije rys ostrovid, vlk obyčajný, mačka divá, medveď hnedý, zubor hôrny, výr skalný, sova dlhochvostá, orol krikľavý, kuna lesná a skalná, haja červená a vydra riečna..

Chránené územia

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhová ochrana). Územná ochrana je ochrana územia v 2. až 5. (najvyššom) stupni ochrany

podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona č. 543/2002 Z. z. 1. stupeň ochrany.

Chránené územia môžu byť súčasťou národnej siete chránených území alebo môžu byť súčasťou európskej siete chránených území – NATURA 2000 (územia európskeho významu – SKUEV a chránené vtáčie územia – CHVÚ).

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. (Zdroj: www.sospr.sk)

Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ: smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch – Birds Directive); smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch – Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

1. osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;

V k. ú. Lipníky sa nenachádza žiadne chránené vtáčie územie.

Tabuľka 9 Prehľad CHVÚ v okrese Prešov

Názov chráneného územia	Kód lokality	Výmera CHÚ
Čergov	SKCHVU052	35 850 ha
Slanské vrchy	SKCHVU025	60 382 ha
Volovské vrchy	SKCHVU036	121 854 ha

Zdroj: <http://www.biomonitoring.sk/>

2. osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území. Z hľadiska

územnej ochrany prírody do katastrálneho územia Lipníky nezasahuje žiadne chránené územie národného alebo európskeho významu.

Tabuľka 10 Prehľad CHÚ v okrese Prešov

Názov chráneného územia	Kód lokality	Výmera CHÚ
Čergov	SKUEV0332	6 029 ha
Demjatské kopce	SKUEV0323	9 ha
Dubnícke bane	SKUEV0401	242 ha
Dunitová skalka	SKUEV0330	1 ha
Fintické svahy	SKUEV0322	747 ha
Gýmešský jarok	SKUEV0934	40 ha
Hornádske lúky	SKUEV0940	67 ha
Kamenná Baba	SKUEV0207	343 ha
Pusté pole	SKUEV0390	90 ha
Radvanovské skalky	SKUEV0324	3 ha
Salvátorské lúky	SKUEV0321	3 ha
Šimonka	SKUEV0932	2 978 ha
Šindliar	SKUEV0320	8 ha

Zdroj: <http://www.biomonitoring.sk/>

História obce

Obec Lipníky s časťami Tal'ka a Podhrabina je jednou z najmladších obcí na Slovensku, aj napriek tomu, že história jednotlivých jej častí siaha do 14. a 15. storočia. Za samostatnú obec Lipníky s časťami Tal'ka a Podhrabina bola vyhlásená 28.8.1990 uznesením rady ONV v Prešove, ale bez vlastného katastrálneho územia. Následne na to, po dvojročnom úsilí, mala obec vytvorené katastrálne územie, ktoré bolo vyčlenené z katastrálneho územia obcí Nemcovce, Šarišská Poruba a Chmeľov. Týmto aktom bola k obci pričlenená historicky známa Miroľa.

Historicky najstaršou časťou obce Lipníky je osada Tal'ka. Vznikla v dvadsiatych rokoch 14. storočia. Prvá písomná zmienka o Tal'ke je z roku 1318. „Vtedy zemanovia z Chmeľovca predali Tomášovi, synovi Bartolomeja a jeho príbuzným časť majetku po maďarsky nazývaného Naghtelek, ktorý dovtedy patrilo do chotára Chmeľovca. Tomáš sa na majetku usadil a jeho synovia používali v prídomeku názov získaného majetku.“ (Uličný, F.: Dejiny osídlenia horného Šariša) Pomenovanie Tal'ka vzniklo teda z maďarského telek - pozemok a pôvodne označovalo časť chotára.

Názov osady Lipníky vznikol rovnakým spôsobom ako pomenovanie Tal'ka. To znamená, že pôvodne bola ním označovaná časť chotára. V literatúre i v starých listinách sa vyskytuje v podobe Lipnik. Lipníky pôvodne boli osadou Šarišskej Poruby a Šarišská Poruba bola majetkovou súčasťou panstva z Kapušian. Prvá zmienka o Šarišskej Porube je z roku 1410 a tá sa vzťahuje aj na Lipníky.

Osada Podhrabina začala vznikať až po 1. svetovej vojne a vtedy, po vzniku ČSR, dochádza aj výraznejším zmenám v rozvoji osád Lipníky a Tal'ka. V apríli 1919 v Prahe vyšiel zákon o zbere veľkostatkárskej pôdy, kde došlo k deleniu pozemkov aj na panstve Ghillányiho.

V osade Lipníky v 20. - 30. rokoch vznikajú prvé súkromné prevádzky - spracovateľské podniky: mlyn, lesná úzkokoľajová železnica, kováčska vyhňa a kolárska dielňa. Druhou etapou intenzívnejšieho rozvoja osád Lipníky a Tal'ka je obdobie vojnového slovenského štátu (1939 - 1944). Keď sa v septembri 1939 začalo s výstavbou železničnej trate Kapušany - Strážske, naskytili sa nové pracovné príležitosti aj pre miestnych obyvateľov. Niektorí pracovali na trati už počas jej výstavby, viacerí aj v čase povojnovej obnovy (trať bola ukončená v septembri 1943, jej rekonštrukcia v r. 1947). Najintenzívnejšie tempo v rozvoji osád Lipníky a Tal'ka nastalo v povojnovom období, čo možno dokumentovať počtom postavených domov a verejných budov.

Zdroj: Obec Lipníky (brožúra), PhDr. Ján Varga.

Kultúrne pamiatky a archeologické lokality

V ÚZPF nie sú evidované NKP na území obce Lipníky.

K archeologickým lokalitám patrí: **Poloha osady Tal'ka** – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka k roku 1318). Zdroj: Stanovisko Krajského pamiatkového úradu Prešov, č. KPUPO-2016/4352-2/6474/Rie zo dňa 29.01.2016.

Pri napĺňaní požiadaviek vyplývajúcich zo strategického dokumentu dotýkajúcich

archeologických nálezov a archeologických nálezisk v k. ú. obce Lipníky v súlade s § 41 ods. 4 pamiatkového zákona, KPÚ Prešov v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezisk v územnom a stavebnom konaní. Krajský pamiatkový úrad Prešov, Hlavná 115, 080 01 Prešov – dotknutý orgán (list č. ZPUSR-028744/2024).

Významným rodákom obce je **Július Nemčík**, popredný slovenský maliar, národný umelec, ktorý zobrazil premeny slovenskej povojnovej krajiny.

Cirkevné stavby a iné objekty

V obci Lipníky je katolícky kostol, ktorý miestni cirkevníci začali stavať v roku 1968. Jeho výstavba bola v rokoch totality pozastavená, budova na príkaz vládnej moci upravená na modlitebňu a dom smútku, takže ukončený bol až v roku 1989, kostolná veža bola nainštalovaná v roku 2006.

Obrázok 4 Rímskokatolícky kostol

Symboly obce

Symbolmi obce Lipníky sú erb, vlajka a pečať obce.

Blazón erbu: V modrom štíte do zlatej pažite vrastená zlatá lipa, po jej bokoch z oboch strán malé zlaté trojklasé previazané snopy so zaseknutými striebornými privrátenými kosákmi.

Komentár: Podľa pečate obce z 19. stor., doplnený o hovoriaci symbol - lipu.

Číslo uznesenia: OZ - 16/1996

Signatúra HR SR: L-69/96

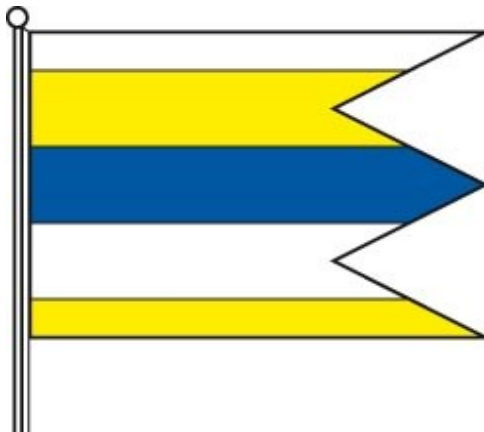
Autori: Dragica Vrtelová, Ladislav Vrtel

Zdroj: https://ives.minv.sk/heraldreg/detail?id_nositel=3191

Obrázok 5 Erb obce Lipníky

Obrázok 6 Vlajka obce Lipníky

Obrázok 7 Pečať obce

Vzdelávanie a školstvo

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V obci Lipníky sa nachádza materská škola, ktorú navštevujú deti od 3 do 6 rokov. Tá im zabezpečuje predškolské vzdelávanie, šport, pobyt na zdravom vzduchu a vychádzky do prírody. V tomto školskom roku (2023/2024) navštevuje MŠ 21 detí. Do roku 2013 sa tu nachádzala aj základná škola pre 1. až 4. ročník, ktorá je od roku 2014 zrušená.

Tabuľka 11 Prehľad počtu a detí v MŠ a ZŠ v obci Lipníky

Školské zariadenie	Počet zariadení - spolu	Počet žiakov / detí – spolu
	Školský rok 2023 / 2024	Školský rok 2023 / 2024
Základná škola (1. – 4. roč.)	0	0
Materská škola	1	21

Zdroj: OcÚ Lipníky

Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia

Ľudské zdroje

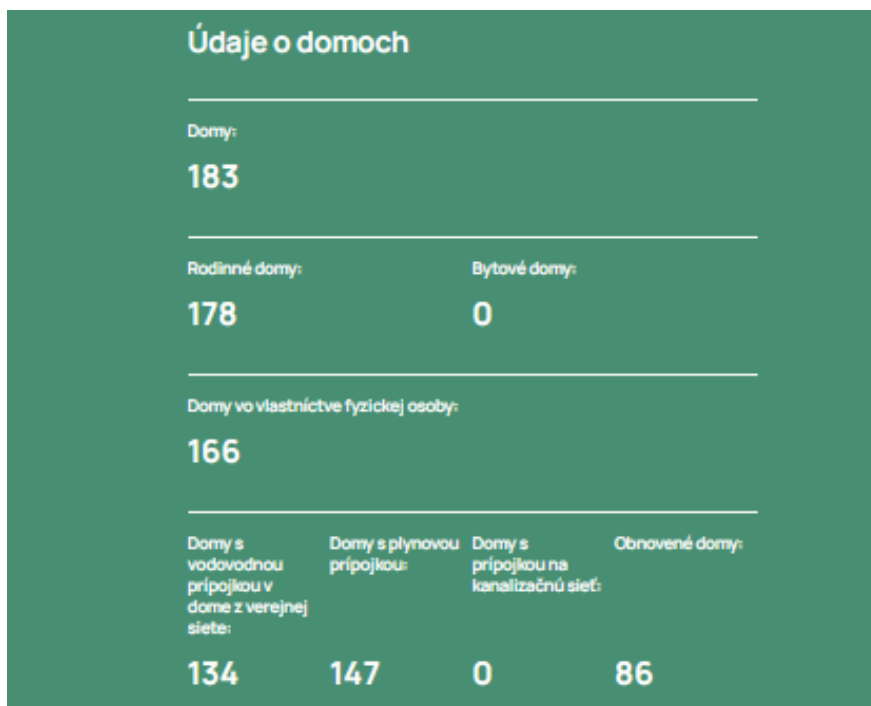
Ľudské zdroje sú základným predpokladom pre zabezpečenie prosperity každého územia.

Tabuľka 12 Údaje o obyvateľoch obce Lipníky SODB 2021

Údaje o obyvateľoch			
Počet obyvateľov spolu:	muži:	ženy:	
532	271	261	
Hustota obyvateľstva (ob./km ²):	Štátni občania:	Cudzinci:	
137,9	530	2	
Veková štruktúra			
0 – 14-roční:	15 – 64-roční:	65 a viac roční:	Priemerný vek (roky):
74	392	66	39,77
Vzdelanie			
základné:	stredoškolské:	vysokoškolské:	Ekonomicky aktívni:
62	320	90	305
Najpočetnejšie náboženské vyznania			
Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke):	Evanjelická cirkev augustánskeho vyznania na Slovensku (evanjelické):	Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke):	
280	171	36	
Rodinný stav			
slobodný, slobodná:	ženatý, vydatá:	rozvedený, rozvedená:	vdovec, vdova:
223	250	31	28

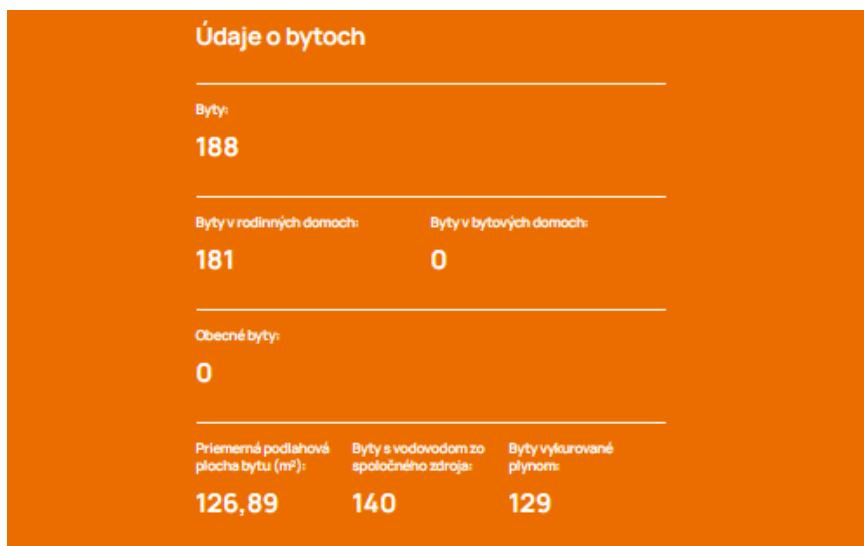
Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK041C527564>

Tabuľka 13 Údaje o domoch v obci Lipníky SOBD2021

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK041C527564>

Tabuľka 14 Údaje o bytoch v obci Lipníky SOBD2021

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK041C527564>

Tabuľka 15 Vývoj počtu obyvateľov v obci Lipníky od roku 2018-2022

Rok	Počet obyvateľov
2022	561
2021	552
2020	524
2019	520
2018	503

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 16 Prirodzený prírastok a úbytok obyvateľstva v obci od roku 2018-2022

Názov ukazovateľa	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Počet narodených spolu:	6	5	7	4	7
Počet zomretých spolu:	5	3	5	3	3
Prirodzený prírastok/úbytok	1	2	2	1	4

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 17 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci od roku 2018-2022

Názov ukazovateľa	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Počet prisťahovaných spolu:	17	30	19	24	16
Počet odsťahovaných spolu:	7	15	17	5	11
Migračné saldo spolu:	10	15	2	19	5

Zdroj: ŠÚ SR

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),

- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Analýza príčin a dôsledkov

Cieľom analýzy príčin a dôsledkov je:

- identifikovať problémy,
- nájsť ich príčiny a dôsledky, ktoré z nich vyplývajú.

V obci Lipníky sú identifikované 3 základné problémy:

1. *Zlý stav miestnych komunikácií*
2. *Rekonštrukcia verejných budov a priestranstiev*
3. *Nedostatočná environmentálna infraštruktúra*

V nasledujúcom strome problémov je možné vidieť schému jednotlivých problémov, ich súvislostí a dôsledkov.

1. *Zlý stav miestnych komunikácií:*

Problém je spôsobený 3 hlavnými príčinami - frekventovanosť dopravy, klimatické podmienky a chýbajúce finančné prostriedky. Vďaka týmto príčinám sa stav vozoviek v obci zhoršuje.

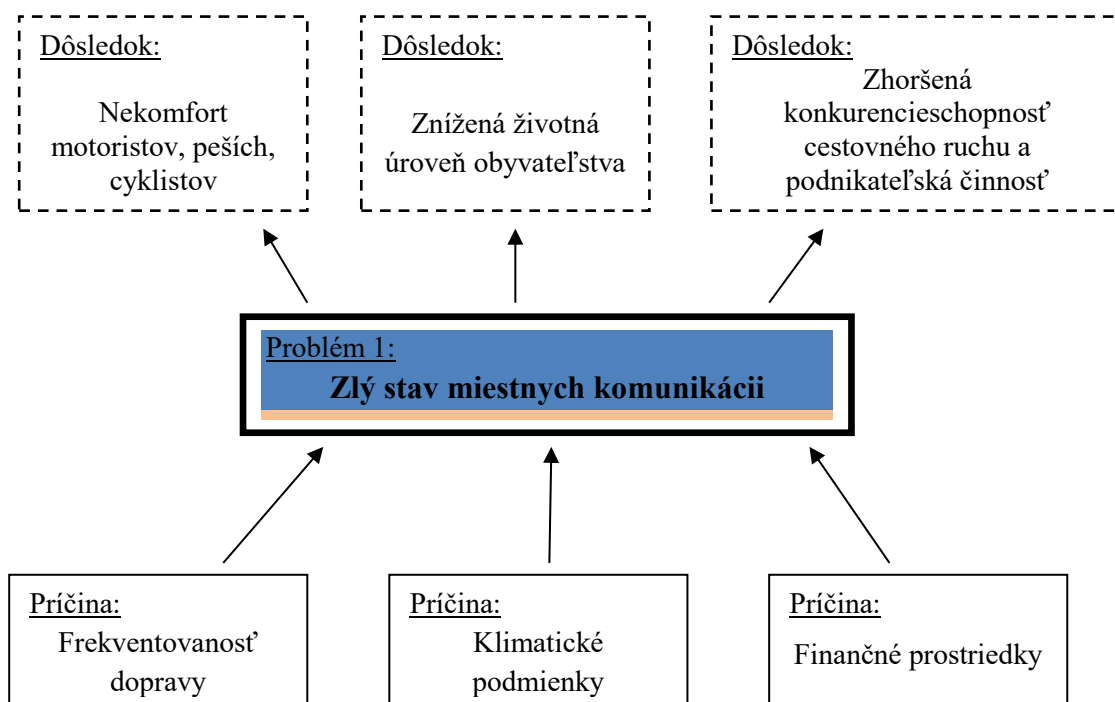
2. *Rekonštrukcia verejných budov:*

Problém spôsobujú 3 hlavné príčiny - vek obce, klimatické podmienky a nedostatok finančných prostriedkov. Tieto faktory zapríčiňujú, že v obci nie sú rekonštruované verejné budovy.

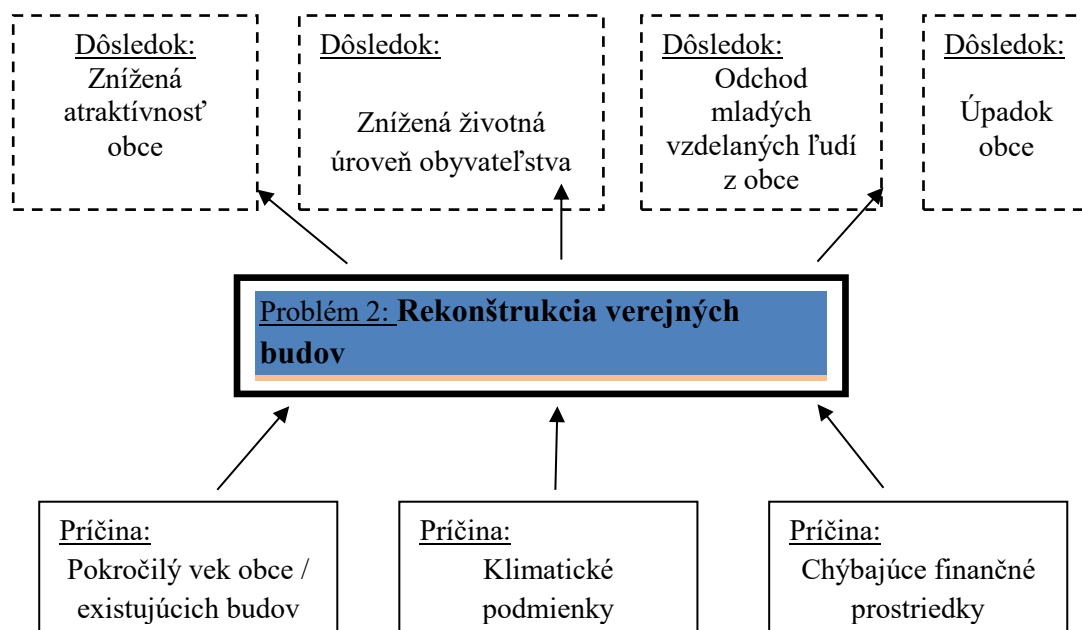
3. *Nedostatočná environmentálna infraštruktúra:*

Problém spôsobujú 1 hlavná príčina - chýbajúce finančné prostriedky. Nie je vybudovaná kanalizácia. Vybudovaním environmentálnej infraštruktúry sa zvýši celková životná úroveň obyvateľstva a zabráni sa odchodu mladých ľudí z obce.

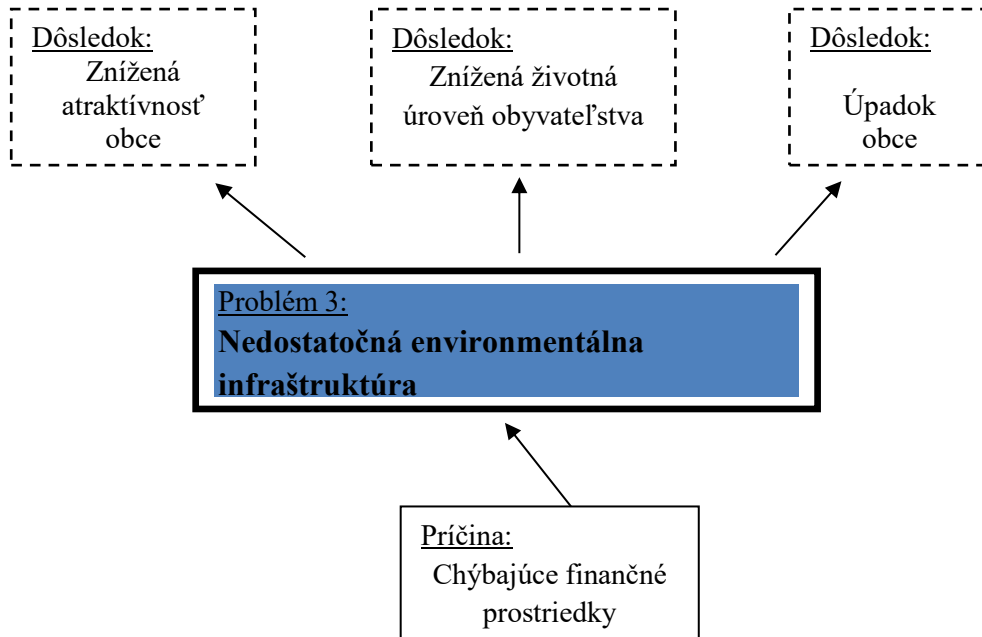
Obrázok 8 Schéma stromu problémov

Zdroj: vlastné spracovanie

Zdroj: vlastné spracovanie

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej implementácia do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (pre Slovenskú republiku išlo o roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom. Od programovacieho obdobia 2007-2013 sa stratégia regionálnej politiky zmenila, keďže sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencie schopné a majú najväčší potenciál rozvoja. Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia. Na územie Slovenskej republiky tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Konceptie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu. Dôležitým impulzom pre oblasť Prešovského samosprávneho kraja, okresu Prešov by určite bola podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k uvedenej oblasti. Vzhľadom na predošlé skúsenosti však konštatujeme, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií do najrozvinutejších regiónov Slovenska. Uvedená politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makro polohovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.) prispievajú k nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmami vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity.

Jednou z možností získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne fondy a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne fondy a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z európskych a štrukturálnych fondom hlavným zdrojom financií, bez ktorého samosprávy nemôžu realizovať svoje investičné projekty.

Slovensko môže čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (v skratke "EŠIF") prostredníctvom operačných programov do konca roka 2023 a v prípade PRV do konca roka 2025 z týchto OP:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie(OP VaI)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)
- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka 2014 – 2025

V programovom období 2021-2027 bude čerpanie prostredníctvom Programu Slovensko. Najväčšia časť investícií bude smerovať na zelené a klimatické ciele, vrátane zvýšenia energetickej bezpečnosti Slovenska. Dôležitá časť zdrojov bude ďalej smerovať na vedu, výskum, podporu inovácií, keďže len inovácie zabezpečia kvalitnejšie pracovné miesta a lepšie platy pre ľudí na Slovensku. Druhý najvyšší objem investícií pôjde do sociálnej oblasti a na vzdelávanie, ktoré je kľúčom k úspechu Slovenska.

Zdroj: www.mirri.gov.sk

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je dôležité vedieť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Cieľom STEEP analýzy je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Faktory, ktoré sa posudzujú v jednotlivých oblastiach môžu byť nasledujúce:

Tabuľka 18 STEEP analýza (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie-starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Dopad ŽP-vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania-aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štandardy na politickej scéne domáce a štrukturálna politika Európskej únie	Organizačná kultúra, zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Bola vypracovaná najmä na základe dotazníkového prieskumu, vykonaného medzi obyvateľmi obce.

SWOT analýza (Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia)

Cieľom analýzy SWOT je zhodnotenie doterajšieho stavu obce prostredníctvom zhrnutých informácií v analytickej časti. Jedná sa o sumárne zhrnutie silných a slabých stránok obce ako aj možných príležitostí a hrozieb.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Na základe výsledkov SWOT analýzy je možné vytvoriť optimálnu a ideálnu stratégiu pre rozvoj obce.

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Na základe zhodnotenia SWOT analýzy je nevyhnutné stanoviť priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožňuje odhaliť doteraz nevyužitú šancu a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

Tabuľka 19 SWOT analýza ekonomickej oblasti

Ekonomická oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>výhodná geografická poloha obce</p> <p>blízkosť miest – Vranov n/T. a Giraltovce</p> <p>blízkosť okres. a krajského mesta – Prešov</p> <p>rozmanitosť dopravného spojenia s premávkou v postačujúcich časových intervaloch (autobusové aj vlakové spoje)</p> <p>dostatočná telekomunikačná sieť</p> <p>prítomnosť atraktívneho prostredia</p>	<p>zlý technický stav miestnych komunikácií (MK), v niektorých častiach chýbajú MK</p> <p>chýbajúce a poškodené chodníky</p> <p>poškodené mosty, priepusty a kanály</p> <p>medostatok parkovísk v obci</p> <p>zastaralé a poškodené autobusové zastávky</p> <p>chýbajú cyklotrasy a náčné chodníky</p> <p>nevyhovujúci technický a energetický stav obecných budov (kultúrny dom, dom smútku, OcÚ..) a historických budov</p> <p>nedostatok priestoru na pochovávanie</p> <p>zastaralý verejný rozhlas a verejné osvetlenie</p> <p>chýba kamerový systém v niektorých častiach</p> <p>chýba svetelná a bezpečnostná signalizácia a dopravné značenie v obci</p> <p>jazdí veľa áut</p>
Príležitosti	Ohrozenia

<p>výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií</p> <p>výstavba a rekonštrukcia chodníkov</p> <p>rekonštrukcia mostov, priepustov a kanálov</p> <p>zriadenie parkovacieho systému a nových parkovísk v obci</p> <p>rekonštrukcia autobusových zastávok</p> <p>budovanie cyklotrás a náučných chodníkov</p> <p>rekonštrukcia a zateplenie obecných budov (OcÚ, KD, predajne a pohostinstva)</p> <p>rekonštrukcia historických budov a pamätihodností obce (sýpka)</p> <p>rekonštrukcia Domu smútku</p> <p>rozšírenie cintorína a vybudovanie kolumbária, urnový háj</p> <p>výstavba požiarnej zbrojnice</p> <p>rozšírenie a rekonštrukcia verejného rozhlasu</p> <p>rozšírenie kamerového systému v obci</p> <p>modernizácia verejného osvetlenia</p> <p>zabezpečenie svetelnej a bezpečnostnej signalizácie na ceste 1.tr.</p> <p>doplnenie dopravného a bezpečnostného značenia na MK</p>	<p>poškodzovanie miestnych komunikácií</p> <p>ohrozovanie bezpečnosti a zdravia obyvateľov</p> <p>znehodnotenie obecného majetku</p> <p>zvyšovanie prevádzkových nákladov</p> <p>nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny</p> <p>nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce</p>
--	--

Tabuľka 20 SWOT analýza sociálnej oblasti

Sociálna oblasť a občianska vybavenosť	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>predpoklady priaznivého migračného vývoja počtu obyvateľstva</p> <p>existencia predškolského zariadenia priamo v obci</p> <p>existencia kultúrneho domu</p> <p>futbalové ihrisko</p> <p>detské a multifunkčné ihrisko</p> <p>existencia a fungovanie spolkov v obci,</p>	<p>zrušená základná škola v obci zrušený aktívny futbal v obci (zápasy) absencia pošty v obci</p> <p>nezrekonštruované obecné budovy na kultúrnu a športovú činnosť</p> <p>neaktualizovaný územný plán obce (ÚPN)</p> <p>nedostatok bytov</p> <p>málo kultúrnych a športových podujatí</p> <p>chýba priestor na voľnočasové aktivity</p>
Príležitosti	Ohrozenia
<p>rekonštrukcia oplotenia a modernizácia dvora MŠ</p> <p>rekonštrukcia/výstavba futbalového ihriska</p> <p>výstavba šatní a relaxačnej zóny pri multifunkčnom ihrisku</p> <p>kultúrno-vzdelávacie akcie pre rôzne vekové kategórie</p> <p>zriadenie pamätnej tabule J. Nemčíkovi, rodákovi obce</p> <p>rekonštrukcia pamätníka obetiam fašizmu (Miroľa)</p> <p>spracovanie zmien a doplnkov ÚPN obce</p> <p>podpora a vytváranie IBV</p> <p>výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny</p>	<p>zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva</p> <p>nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti rozpad spoločenských, komunitných a rodinných vzťahov</p>

Tabuľka 21 SWOT analýza environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>pokojnú a tichú prostredie krásna príroda zdravé ŽP blízkosť prírodných prvkov-Slanské vrchy relatívna zachovalosť životného prostredia dostatok priestorov pre budovanie oddychových zón v obci plynofikácia obce existencia verejného vodovodu zabezpečený odvoz TKO a separovaný zber</p>	<p>chýba kanalizácia a ČOV v obci nedostatočné pokrytie vodovodu v obci časté výkyvy v dodávke elektriny chýbajú kontajnery na separovaný odpad je potrebný častejší vývoz chýba zberný dvor všeobecný nezájem znečisťovateľov na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin existencia divokých skládok zaburinené pozemky a zarastený potok nedostatočná ochrana obyvateľov pred búrkami a privalovými dažďami</p>
Príležitosti	Ohrozenia
<p>rozšírenie vodovodu v obci bezpečné odvádzanie odpadových vôd vybudovaním kanalizácie a ČOV vybudovanie suchého poldra rekonštrukcia el. rozvodných skriň v obec.budovách a pri verejnom osvetlení realizácia parkových a oddychových zón úprava verejných priestranstiev zriadenie zberného dvora obstaranie nových nádob na separovaný zber odstránenie tzv. divokých skládok v obci možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a štátneho rozpočtu znižovanie znečisťovania ŽP formou zvyšovania úrovne environmentálneho povedomia</p>	<p>vysoká frekvencia automobilovej dopravy znečistenie životného prostredia ohrozovanie obce prašnosťou a znečisťovaním ovzdušia vplyvom zveľaďovania technickej a občianskej infraštruktúry ohrozovanie čistoty spodných vôd septikmi nárast množstva vznikajúceho komunálneho odpadu poškodenie majetku obce a obyvateľov obce ohrozenie zdravia vytváranie nepovolených, tzv. divokých skládok</p>

Časť B - Strategická časť

Strategická časť programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipníky na roky 2024-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá je založená na komplexnej analýze územia. Táto časť PRO obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné danosti a špecifiká.

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Pre stanovenie rozvojovej stratégie obce je nevyhnutné rešpektovať varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne. Súčasťou strategickú časti je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti, ako aj v ďalších čiastkových oblastiach.

Ciele a priority (Globálny cieľ, špecifické ciele, priority – hlavné oblasti smerovania podpory)

Hlavným zmyslom tvorby predloženej stratégie je vytvoriť východiskové podmienky (ciele) k zvýšeniu záujmu obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržovania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

Vízia obce a strategický cieľ:

Globálny cieľ rozvoja obce Lipníky ako prepojenie analytickej fázy strategického plánovania s plánovacou časťou bol na základe predchádzajúcich analýz a spracovaných charakteristík definovaný nasledovne:

Vízia:

„Obec Lipníky vybuduje prít'azlivú obec s prevažujúcim vidieckym charakterom osídlenia, s kvalitnou infraštruktúrou, ktorá sa zameriava predovšetkým na potreby svojich obyvateľov a zabezpečuje aj možnosti pre trávenie kultúrnych a športových aktivít. Zároveň s

dobudovaním a rekonštrukciou potrebnej technickej infraštruktúry a občianskej vybavenosti sa zlepšia podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, čím sa zvýši úroveň zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce.“

Strategický cieľ:

Zvýšenie schopnosti obce rozvíjať sa komplexne, so zámerom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a so zreteľom na ochranu a tvorbu životného prostredia.

Nasledujúce tri ciele rozvoja vyjadruje hlavné oblasti, v ktorých by sa mala obec v najbližších rokoch rozvíjať a na rozvoj ktorých by sa mala zamerať. Sú prioritami, reprezentujúcimi hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory zo strany obce.

1. Technická infraštruktúra - Ekonomická oblasť
2. Bývanie, šport a kultúra - Sociálna oblasť
3. Životné prostredie - Environmentálna oblasť

Tabuľka 22 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti

Prioritná oblasť - Ekonomická (hospodárska)
Cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci a zvyšovanie konkurencieschopnosti
Opatrenie 1.1 Optimálna sieť verejných budov
Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá
Opatrenie 1.3 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce

Špecifický cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci a zvyšovanie konkurencieschopnosti

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je vybudovať základnú infraštruktúru a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a ostatným návštevníkom obce a vedie k zvýšeniu vidieckej ekonomiky. Odstránením havarijných situácií a zlepšením technicko - energetických vlastností na objektoch verejných budov sa znížia prevádzkové náklady, zníži sa environmentálna záťaž a zvýši sa estetická funkcia. Opatrenia sú zamerané aj na riešenie rozvoja podnikateľských subjektov, propagáciu územia a budovanie partnerstiev na národnej a nadnárodnej úrovni. Propagácia

širšieho územia je oveľa efektívnejšia, jednak z pohľadu využitia územia ako aj získania zdrojov financovania.

Tabuľka 23 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Prioritná oblasť - Sociálna
Cieľ 2: Zachovanie kultúrno – historického potenciálu obce
Opatrenie 2.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry
Opatrenie 2.2 Bytová politika

Špecifický cieľ 2: Zachovanie kultúrno – historického potenciálu obce

Zdôvodnenie: Demografický vývoj obyvateľstva je spôsobený aj migráciou obyvateľstva za lepšími podmienkami. Úlohou tohto cieľa je vytvoriť vhodné podmienky na bývanie, dobudovať kultúrnu a športovú infraštruktúru a zabezpečiť realizáciu tradičných kultúrnych a športových podujatí so zapojením širokej verejnosti, a tak udržať mladú generáciu v obci.

Tabuľka 24 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Prioritná oblasť - environmentálna
Cieľ 3: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a dobudovanie environmentálnej infraštruktúry
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd
Opatrenie 3.2 Ochrana obyvateľov pred povodňami
Opatrenie 3.3 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva

Špecifický cieľ 3: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a vybudovanie environmentálnej infraštruktúry

Zdôvodnenie: S narastajúcou spotrebou vody a s tým spojeným vypúšťaním odpadových vôd je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Riešenie ochrany a tvorby ŽP vedie k uplatňovaniu separovania odpadov, a tým zníženiu množstva komunálneho odpadu a výskytu nelegálnych skládok. Z dôvodu výskytu miestnych búrok a ohrozenia obyvateľov záplavami je potrebné ochrániť obyvateľstvo aj majetok preventívnymi protipovodňovými opatreniami. Úlohou tohto cieľa je vybudovanie environmentálnej infraštruktúry a s uplatnením environmentálne vhodných technológií.

Časť C - Programová časť

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť. Obsahom sú opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám.

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Konkrétne aktivity a opatrenia, ktoré samospráva plánuje realizovať v strednodobom horizonte sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v nižšie uvedených formulároch označené ako „projekt“ . Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru, sú uvedené ako „Aktivita“

Opatrenia a aktivity (Opatrenia – súhrn aktivít, aktivity – napomáhanie realizácie priorít)

Tabuľka 25 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt	Prioritná oblasť /oblasť
Opatrenie 1.1 Optimálna sieť verejných budov	Projekt 1.1.1 Rekonštrukcia kultúrneho domu	Ekonomická/sociálna
	Projekt 1.1.2 OZE a zateplenie strešného plášťa obecnej budovy	Ekonomická/enviromentálna
	Projekt 1.1.3 Rekonštrukcia a zateplenie budovy predajne a pohostinstva	Ekonomická/sociálna /environmentálna
	Projekt 1.1.4 Výstavba požiarnej zbrojnice	Ekonomická/sociálna
	Projekt 1.1.5 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci	Ekonomická/sociálna
	Projekt 1.1.6 Rekonštrukcia domu smútku	Ekonomická/sociálna
	Projekt 1.1.7 Rekonštrukcia historických budov a pamätihodností obce (sýpka)	Ekonomická/sociálna

	Projekt 1.1.8 Rekonštrukcia elektrických rozvodných skríň v obecných budovách a pri verejnom osvetlení	Ekonomická
Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky verejné priestranstvá	Projekt 1.2.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	Ekonomická/environmentálna
	Projekt 1.2.2 Výstavba a rekonštrukcia chodníkov	Ekonomická/environmentálna
	Projekt 1.2.3 Budovanie cyklotrás a náučných chodníkov	Ekonomická/sociálna/environmentálna
	Projekt 1.2.4 Rekonštrukcia a oprava mostov, priepustov, priekop a kanálov v obci	Ekonomická/environmentálna
	Projekt 1.2.5 Realizácia parkových a oddychových zón	Ekonomická/sociálna/environmentálna
	Projekt 1.2.6 Rozšírenie kamerového systému v obci	Ekonomická/sociálna/environmentálna
	Projekt 1.2.7 Modernizácia verejného osvetlenia	Ekonomická/sociálna/environmentálna
	Projekt 1.2.8 Rozšírenie a rekonštrukcia verejného rozhlasu	Ekonomická/sociálna/environmentálna
	Projekt 1.2.9 Zriadenie svetelnej a bezpečnostnej signalizácie na cestách I.tr.	Ekonomická/ sociálna
	Projekt 1.2.10 Doplnenie dopravného a bezpečnostného značenia na obecných cestách	Ekonomická/ sociálna
	Projekt 1.2.11 Vybudovanie parkovísk a zriadenie parkovacieho systému	Ekonomická/ sociálna
	Projekt 1.2.12 Rozšírenie obecného cintorína, vytvorenie kolumbária, urnového hája	Ekonomická/ sociálna
Opatrenie 1.3 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce	Projekt 1.3.1 Cezhraničná spolupráca s PL a UA	Ekonomická
	Projekt 1.3.2 Užšia spolupráca s n.o.	Ekonomická
	Projekt 1.3.3 Propagácia obce – informačné materiály, mapy, tabule	Ekonomická/ sociálna

Opatrenie 2.1 Vybudovanie kultúrnej športovej infraštruktúry	Projekt 2.1.1 Modernizácia a rekonštrukcia školského dvora pri MŠ vrátane oplotenia	sociálna
	Projekt 2.1.2 Výstavba šatní a relaxačnej zóny pri multifunkčnom ihrisku	sociálna
	Projekt 2.1.3 Výstavba nového, resp. rekonštrukcia futbalového ihriska	Sociálna
	Projekt 2.1.4 Rekonštrukcia pamätníka obetiam fašizmu (Miroľa)	Sociálna
	Projekt 2.1.5 Zriadenie pamätnej tabule Júliusovi Nemčíkovi	Sociálna
	Projekt 2.1.6 Športové a kultúrne podujatia v obci	Sociálna
Opatrenie 2.2 Bytová politika	Projekt 2.2.1 Podpora a vytváranie zón pre IBV	Sociálna/ekonomická
	Projekt 2.2.2 Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny	Sociálna/ekonomická
	Projekt 2.2.3 Spracovanie zmien a doplnkov ÚPN obce	Sociálna/ekonomická
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	Projekt 3.1.1 Rozšírenie verejného vodovodu	Environmentálna
	Projekt 3.1.2 Vybudovanie kanalizácie a ČOV	Environmentálna
Opatrenie 3.2 Ochrana obyvateľov pred povodňami	Projekt 3.2.1 Vybudovanie suchého poldra	Environmentálna
Opatrenie 3.3 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	Projekt 3.3.1 Zriadenie zberného dvora	Environmentálna
	Projekt 3.3.2 Zlepšenie separovaného zberu – nové nádoby	Environmentálna
	Projekt 3.3.3 Odstránenie divokých skládok odpadu	Environmentálna

Opis rozvojovej stratégie

(Merateľné ukazovatele, finančný plán programu, časový horizont uskutočnenia, zdroje financovania)

Monitorovanie PHSR obce Lipníky sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov.

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu navrhnutého rozvoja obce je schopnosť obce zabezpečiť financovanie aktivít zameraných na dosiahnutie zámeru.

Na finančné zabezpečenie realizácie programu je možné použiť:

- vlastné zdroje z miestnych daní, podielových daní alebo poplatkov
- zdroje štátneho rozpočtu, štátnych fondov a Prešovského samosprávneho kraja
- prostriedky z fondov Európskej únie
- bankové úvery
- príspevky od fyzických osôb
- dary a pod.

Jednotlivé priority je potrebné realizovať podľa množstva disponibilných zdrojov a v závislosti od náročnosti dosiahnutého efektu a finančnej nákladovosti jednotlivých realizovaných opatrení.

Výška finančných prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít je stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov na ich realizáciu. Taktiež je definované, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať (obecný rozpočet, štátny rozpočet, prostriedky Európskej únie atď.), kto by mal byť žiadateľ a následne sa určili aj predpokladané časové horizonty uskutočnenia.

Tabuľka 26 Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Projekt / aktivita	Výsledok / dopad/ukazovateľ
Projekt 1.1.1 Rekonštrukcia kultúrneho domu	počet prvkov verejnej infraštruktúry, zlepšenie technického stavu a estetická funkcia
Projekt 1.1.2 OZE a zateplenie strešného plášt'a obecnej budovy	počet prvkov verejnej infraštruktúry, zlepšenie technického stavu a estetická funkcia
Projekt 1.1.3 Rekonštrukcia a zateplenie budovy predajne a pohostinstva	počet prvkov verejnej infraštruktúry, zlepšenie technického stavu a estetická funkcia
Projekt 1.1.4 Výstavba požiarnej zbrojnice	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.1.5 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.1.6 Rekonštrukcia domu smútku	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.1.7 Rekonštrukcia historických budov a pamätihodností obce (sýpka)	počet prvkov verejnej infraštruktúry, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.1.8 Rekonštrukcia elektrických rozvodných skríň v obecných budovách a pri verejnom osvetlení	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	km novovybudovaných/rekonštruovaných ciest, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.2 Výstavba a rekonštrukcia chodníkov	km novovybudovaných/rekonštruovaných chodníkov, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.3 Budovanie cyklotrás a náučných chodníkov	km novovybudovaných cyklotrás, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.4 Rekonštrukcia a oprava mostov, priepustov, priekop a kanálov v obci	km rekonštruovaných mostov/ priepustov a kanálov, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu

Projekt 1.2.5 Realizácia parkových a oddychových zón	počet prvkov verejnej infraštruktúry, počet prvkov zelenej infraštruktúry, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.6 Rozšírenie kamerového systému v obci	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.7 Modernizácia verejného osvetlenia	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.8 Rozšírenie a rekonštrukcia verejného rozhlasu	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.9 Zriadenie svetelnej a bezpečnostnej signalizácie na cestách 1.tr.	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.10 Doplnenie dopravného a bezpečnostného značenia na obecných cestách	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.11 Vybudovanie parkovísk a zriadenie parkovacieho systému	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.12 Rozšírenie obecného cintorína, vytvorenie kolumbária, urnového hája	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.3.1 Cezhraničná spolupráca s PL a UA	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.3.2 Užšia spolupráca s n.o.	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.3.3 Propagácia obce – informačné materiály, mapy, tabule	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.1.1 Modernizácia a rekonštrukcia školského dvora pri MŠ vrátane oplotenia	počet osôb, ktorí budú mať prospech z projektu, m nového oplotenia
Projekt 2.1.2 Výstavba šatní a relaxačnej zóny pri multifunkčnom ihrisku	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.1.3 Výstavba nového, resp. rekonštrukcia futbalového ihriska	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu

Projekt 2.1.4 Rekonštrukcia pamätníka obetiam fašizmu (Miroľa)	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.1.5 Zriadenie pamätnej tabule Júliusovi Nemčíkovi	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.1.6 Športové a kultúrne podujatia v obci	počet podujatí, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.2.1 Podpora a vytváranie zón pre IBV	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.2.2 Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny	počet nových bytov, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.2.3 Spracovanie zmien a doplnkov ÚPN obce	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 3.1.1 Rozšírenie verejného vodovodu	počet km vodovodu, počet napojených domácností v obci
Projekt 3.1.2 Vybudovanie kanalizácie a ČOV	počet km kanalizácie, počet napojených domácností v obci
Projekt 3.2.1 Vybudovanie suchého poldra	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 3.3.1 Zriadenie zberného dvora	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 3.3.2 Zlepšenie separovaného zberu – nové nádoby	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 3.3.3 Odstránenie divokých skládok odpadu	množstvo sanovaného odpadu; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu

Časť D - Realizačná a finančná časť

Realizačná časť sa zameriava na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Akčný plán obce obsahuje predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít, ktoré súvisia s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti ekonomicko-sociálneho rozvoja. Plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Plán obsahuje predpokladané termíny plnenia úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania. Výška nevyhnutných finančných prostriedkov je uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Sumy uvedené v PHSR sú určené odhadom, nakoľko bez spracovania príslušnej projektovej dokumentácie nie je možné určiť presnú sumu kalkulovanú na jednotlivé projekty. Niektoré projekty/aktivity sa budú realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy. Iné budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného a personálneho zabezpečenia.

Zdroje, ktoré sa samospráva pokúsi získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v PHSR sú najmä (ale nie len):

1. bankové úvery
2. rozpočet samosprávneho kraja
3. rozpočet obce (vlastné zdroje)
4. štátne dotácie z účelových fondov (Štátny fond rozvoja bývania, Environmentálny fond...)
5. financovanie z národných projektov (úradu práce, sociálnych vecí a rodiny- AOTP...)
6. európske štrukturálne a investičné fondy
7. účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR

8. neinvestičné fondy, nadácie
9. sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov Európskej únie Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu.

Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámernov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok sprevádzajúcich získanie týchto zdrojov. Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa bude opierať nie len o zdroje obce, národné zdroje, zdroje z európskych štrukturálnych a investičných fondov, zdroje VÚC, súkromné, ale aj ďalšie zdroje. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa po vypracovaní projektovej dokumentácie a bude vychádzať okrem iného aj z procesov verejného obstarávania.

Tabuľka 27 Akčný plán obce Lipníky

Cieľ 1		Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Projekt 1.1.1	Rekonštrukcia kultúrneho domu	2024-2030	400 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.2	OZE a zateplenie strešného plášťa obecnej budovy	2024-2030	250 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.3	Rekonštrukcia a zateplenie budovy predajne a pohostinstva	2024-2030	350 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.4	Výstavba požiarnej zbrojnice	2024-2030	500 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.5	Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci	2024-2030	30 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR

Projekt 1.1.6	Rekonštrukcia domu smútku	2024-2030	300 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.7	Rekonštrukcia historických budov a pamätihodností obce (sýpka)	2024-2030	800 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.8	Rekonštrukcia elektrických rozvodných skriň v obecných budovách a pri verejnom osvetlení	2024-2030	20 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	2024-2030	2 mil.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.2	Výstavba a rekonštrukcia chodníkov	2024-2030	2 mil.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.3	Budovanie cyklotrás a náučných chodníkov	2024-2030	900 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.4	Rekonštrukcia a oprava mostov, priepustov, priekop a kanálov v obci	2024-2030	2 mil.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.5	Realizácia parkových a oddychových zón	2024-2030	50 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.6	Rozšírenie kamerového systému v obci	2024-2030	30 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.7	Modernizácia verejného osvetlenia	2024-2030	100 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR

Projekt 1.2.8	Rozšírenie a rekonštrukcia verejného rozhlasu	2024-2030	50 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.9	Zriadenie svetelnej a bezpečnostnej signalizácie na cestách 1.tr.	2024-2030	50 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.10	Doplnenie dopravného a bezpečnostného značenia na obecných cestách	2024-2030	20 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.11	Vybudovanie parkovísk a zriadenie parkovacieho systému	2024-2030	100 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.12	Rozšírenie obecného cintorína, vytvorenie kolumbária, urnového hája	2024-2030	150 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.3.1	Cezhraničná spolupráca s PL a UA	2024-2030	300 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.3.2	Užšia spolupráca s n.o.	2024-2030	25 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.3.3	Propagácia obce – informačné materiály, mapy, tabule	2024-2030	20 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Cieľ 2		Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Projekt 2.1.1	Modernizácia a rekonštrukcia školského dvora pri MŠ vrátane oplotenia	2024-2030	80 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR

Projekt 2.1.2	Výstavba šatní a relaxačnej zóny pri multifunkčnom ihrisku	2024-2030	100 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.1.3	Výstavba nového, resp. rekonštrukcia futbalového ihriska	2024-2030	300 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.1.4	Rekonštrukcia pamätníka obetiam fašizmu (Miroľa)	2024-2030	50 tis.	rozpočet obce, VÚC, ŠR, EŠIF
Projekt 2.1.5	Zriadenie pamätnej tabule Júliusovi Nemčikovi	2024-2030	10 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.1.6	Športové a kultúrne podujatia v obci	2024-2030	50 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.2.1	Podpora a vytváranie zón pre IBV	2024-2030	30 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.2.2	Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny	2024-2030	2 mil.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.2.3	Spracovanie zmien a doplnkov ÚPN obce	2024-2030	00 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Cieľ 3		Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Projekt 3.1.1	Rozšírenie verejného vodovodu	2024-2030	500 tis.	Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., rozpočet obce, EŠIF

Projekt 3.1.2	Vybudovanie kanalizácie a ČOV	2024-2030	7 mil.	Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., rozpočet obce, EŠIF
Projekt 3.2.1	Vybudovanie suchého poldra	2024-2030	2 mil.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 3.3.1	Zriadenie zberného dvora	2024-2030	200 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 3.3.2	Zlepšenie separovaného zberu – nové nádoby	2024-2030	20 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 3.3.3	Odstránenie divokých skládok odpadu	2024-2030	100 tis.	rozpočet obce, EŠIF, ŠR

Zdroj: vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR:

Vypracovaním a schválením PHSR plní obec základný princíp regionálnej politiky. Týmto princípom je princíp programovania. Implementácia konkrétnych projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétne osoby, ktoré budú predmetné projekty/aktivity uskutočňovať a preberať za ich realizáciu zodpovednosť. Vzhľadom na nedostatok interných obecných pracovníkov je predpoklad využitia externých odborníkov na zastrešenie konkrétnych projektov a aktivít.

Riadiacim orgánom PHSR na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo. Výkonným orgánom PHSR na úrovni obce je starosta obce. Starosta zodpovedá za celý systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Administratívne zabezpečenie PHSR je nevyhnutným predpokladom jeho plnenia. Realizácia PHSR si vyžaduje systematickosť vo všetkých postupoch od prípravy až po realizáciu. Zastupiteľstvo každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Systém monitorovania a hodnotenia:

Hlavným cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií a reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Ak bude systém monitorovania

a hodnotenia dobre nastavený, týmto dôsledkom môže dôjsť k prípadnej zmene spôsobu realizácie PHSR a podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Monitorovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Výstupom monitorovania PHSR je monitorovacia správa za príslušný rok v rámci implementácie projektov z európskych štrukturálnych fondov.

Tabuľka 28 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2025	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	V prípade potreby	Kontrola súladu PHSR s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2025	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	V prípade potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na opravu a doplnenie PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2024-2030	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, auditu, pripomienok poslancov

Záver

Tabuľka 29 Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<ul style="list-style-type: none"> – <u>Názov:</u> Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipníky na roky 2024-2030 – <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a regionálneho rozvoja
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> – <u>Forma spracovania:</u> Spracovanie PHSR vykonala obec svojpomocne, na základe externého odborného poradenstva.
Schválenie	<ul style="list-style-type: none"> – <u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipníky na roky 2024-2030“

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy PHSR

- Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR
- Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR

EŠIF	Európske Štrukturálne a Investičné Fondy
EÚ	Európska Únia
ha	hektár
KD	Kultúrny dom
MK	Miestne komunikácie
MŠ	Materská Škola
MŠ SR	Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
n.o.	Neziskové organizácie
OcÚ	Obecný úrad
OP	Operačný Program
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PL	Poľská republika
SODB	Sčítanie Obyvateľov, Domov a Bytov
ŠR	Štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický Úrad Slovenskej Republiky
UA	Ukrajina
ÚPN	Územný plán obce
VÚC	Vyšší Územný Celok
ZŠ	Základná Škola
ŽP	Životné Prostredie

Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek a obrázkov

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PHSR.....	4
Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR.....	4
Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR.....	5
Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Lipníky.....	8
Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Lipníky	8
Tabuľka 6 Spádovosť obce Lipníky	9
Tabuľka 7 Pôdny fond v obci Lipníky v r. 2022	10
Tabuľka 8 Štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd v okrese Prešov	11
Tabuľka 9 Prehľad CHVÚ v okrese Prešov	13
Tabuľka 10 Prehľad CHÚ v okrese Prešov	14
Tabuľka 11 Prehľad počtu a detí v MŠ a ZŠ v obci Lipníky	18
Tabuľka 12 Údaje o obyvateľoch obce Lipníky SODB 2021	19
Tabuľka 13 Údaje o domoch v obci Lipníky SOBD2021	20
Tabuľka 14 Údaje o bytoch v obci Lipníky SOBD2021	20
Tabuľka 15 Vývoj počtu obyvateľov v obci Lipníky od roku 2018-2022	21
Tabuľka 16 Prírodný prírastok a úbytok obyvateľstva v obci od roku 2018-2022.....	21
Tabuľka 17 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci od roku 2018-2022	21
Tabuľka 18 STEEP analýza (analýza externého prostredia).....	27
Tabuľka 19 SWOT analýza ekonomickej oblasti.....	29
Tabuľka 20 SWOT analýza sociálnej oblasti	31
Tabuľka 21 SWOT analýza environmentálnej oblasti	32
Tabuľka 22 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti	34
Tabuľka 23 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti.....	35
Tabuľka 24 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti.....	35
Tabuľka 25 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí.....	36
Tabuľka 26 Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov	40
Tabuľka 27 Akčný plán obce Lipníky.....	44
Tabuľka 28 Plán hodnotenia a monitorovania	49
Tabuľka 29 Schválenie PHSR.....	50
Obrázok 1 Budova obecného úradu	7
Obrázok 2 Poloha obce Lipníky	8
Obrázok 3 Letecký pohľad na obec Lipníky	9
Obrázok 4 Rímskokatolícky kostol	16
Obrázok 5 Erb obce Lipníky Obrázok 6 Vlajka obce Lipníky.....	17
Obrázok 7 Pečať obce	17
Obrázok 8 Schéma stromu problémov	23